

Titulació	Tipus	Curs
Sociologia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Laia Narciso Pedro

Correu electrònic: laia.narciso@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'assignatura Introducció a l'Antropologia Social i Cultural és una primera aproximació a l'estudi de la variabilitat sociocultural humana, des d'una perspectiva comparativa.

Al llarg del semestre es presenten i desenvolupen els conceptes bàsics i els temes clau de l'Antropologia Social i Cultural. Es tractaran els àmbits temàtics clàssics, s'introduiran les perspectives antropològiques sobre diferència i desigualtat i alguns dels desenvolupaments més recents de la disciplina. Mitjançant l'estudi de casos etnogràfics que permeten il·lustrar la diversitat cultural i posen de manifest els contrastos i similituds amb el propi context sociocultural, i amb el suport de materials de lectura i audiovisuals, els i les estudiants assoliran un coneixement bàsic sobre la metodologia antropològica i les seves tècniques etnogràfiques que podran integrar en la seva formació sociològica.

Objectius per al desenvolupament sostenible (ODS)

Davant dels reptes que les diferents societats afronten, l'any 2015 les Nacions Unides (ONU) van definir el 17 objectius per al desenvolupament sostenible (ODS), que es desglosen en 169 metes. Els ODS aborden qüestions que afecten diferents àmbits, des de l'eradicació de la pobresa fins a la preservació de la vida marina. Aquests són els objectius que s'han d'assolir de cara a l'any 2030, i que interpel·len a tota la societat.

Els ODS inclosos en aquesta assignatura són els següents:

ODS 1: Fi de la pobresa

ODS 5: Igualtat de gènere

ODS 10: Reducció de les desigualtats

ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles

ODS 12: Consum i producció responsables

ODS 16: Institucions sòlides de Pau i Justícia

Competències

- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
3. Distingir els fenòmens culturals subjacents a unes polítiques o a uns conflictes determinats.
4. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
5. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
6. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

Tema 1. L'antropologia social i cultural: objectes, mètodes i perspectives

Subtítol: Què estudia l'antropologia? Com es diferencia de la sociologia?

Preguntes clau:

- Quines són les branques principals de l'antropologia?
- Què vol dir "mirada antropològica"?
- Com s'ha construït el treball de camp com a eina central?

Tema 2. Classificacions sociopolítiques i construcció de l'alteritat: entre la diferència i la jerarquia

Subtítol: Com es construeixen "els altres"? Quins efectes tenen les categories socials?

Preguntes clau:

- Com es classifiquen les persones segons criteris com raça, ètnia, gènere o cultura?
- Què vol dir "construcció de l'alteritat"?
- Com s'ha naturalitzat la desigualtat al llarg de la història?

Tema 3. Parentiu i organització social: vincles, descendència i aliances

Subtítol: Famílies, clans i llaços socials: què és natural i què és cultural?

Preguntes clau:

- Quines formes de parentiu existeixen en diferents societats?

- Com es construeixen les relacions de família i aliança?
- Com es vinculen el parentiu amb el poder i la reproducció social?

Tema 4. Economia i formes de subsistència: intercanvi, producció i reciprocitat

Subtítol: Com s'organitza la vida material? Què és una economia "humana"?

Preguntes clau:

- Quines formes d'intercanvi trobem més enllà del mercat?
- Com s'articula la reciprocitat en societats tradicionals i contemporànies?
- Quina visió ofereix l'antropologia de la pobresa o el valor?

Tema 5. Organització política i poder: autoritat, control i resistència

Subtítol: Qui mana, com i per què? L'anàlisi del poder des de l'antropologia

Preguntes clau:

- Quines formes de govern i autoritat existeixen?
- Com es legitima el poder en diferents contextos culturals?
- Com s'expressen les formes de resistència i canvi?

Tema 6. Religió, rituals i sistemes de creences: significats i pràctiques culturals

Subtítol: Per què els rituals importen? El sentit social de la religió

Preguntes clau:

- Com entén l'antropologia la religió i els rituals?
- Quina funció tenen els mites, símbols i pràctiques espirituals?
- Com s'articula la religiositat amb la identitat col·lectiva?

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport TIC	30	1,2	1
Discussió de textos escrits i audiovisuals	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Exercicis i discussions a classe. Treball grupal.	35	1,4	1, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Lectura i ressenya de textos i treballs grupals	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5

Partint de la idea que en el procés d'ensenyament-aprenentatge el protagonisme el té l'alumnat, aquesta assignatura espera el seu rol actiu i la participació. La metodologia inclou:

- Classes magistrals amb suport TIC.
- Lectura i discussió de capítols de llibre o articles científics a cada tema (especificats al campus virtual).
- Visionat i discussió d'audiovisuals a l'aula (reportatges etnogràfics, ficció...)(especificats al campus virtual).
- Exercicis de classe realitzats en petit grup. Discussió i presentació de comentaris, qüestions i conclusions.
- Projecte grupal. L'alumnat treballarà en grups cooperatius, aprofundint en un repte actual en relació al temari treballat a l'aula. Es realitzarà la presentació oral a classe del mateix (grups i calendari de presentacions al campus virtual).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig analític	25%	0	0	2, 3, 5
Examen escrit	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6
Treball grupal de síntesi de lectures	25%	0	0	1, 3, 4, 5

Avaluació contínua:

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà de manera processual a través de diverses proves:

- Treball grupal de síntesi a partir de diverses lectures: 25%
- Assaig analític a partir de la lectura d'una monografia: 25%
- Examen escrit sobre el contingut de la matèria explicada a l'aula: 50%

La nota final serà la mitjana de la nota obtinguda en tots els apartats anteriorment detallats.

Qui no arribi a una nota de 5 es considerarà suspès i podrà optar a la recuperació en el cas d'haver estat prèviament avaluat en activitats que equivalgui a un mínim de dues tercers parts (60%) de la qualificació total de l'assignatura. La recuperació consistirà en una prova de síntesi final.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat un mínim de 60% de les activitats d'avaluació.

El professorat té el dret d'exigir haver obtingut una nota mínima (que en cap cas excedirà 3,5/10) per poder presentar-se a la reavaluació.

Avaluació única:

- L'alumnat es fa responsable de realitzar tots els tràmits necessaris per poder acollir-se a aquesta opció dins dels terminis establerts per la UAB.
- S'entregaran les tres proves el mateix dia, quan ho especifiqui el professorat.
- Les tres proves seràn: Examen (50%), treball individual de síntesi (25%) i assaig analític individual (25%).
- En cap cas el nivell d'exigència serà inferior a l'avaluació contínua.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Laburthe-Tolra, Philippe; Warnier, Jean-Pierre. 1998 (1993). *Etnología y antropología*. Madrid: Akal.

AADD. 1993. *Diccionari d'antropologia*. Barcelona: TERMCAT.

Augé, Marc; Colleyn, Jean-Paul. 2005. *Qué es la antropología*. Barcelona: Paidós.

Bonte, Pierre; Izard, Michel. 1996 (1991). *Diccionario de etnología y antropología*. Madrid: Akal.

Frigolé, Joan; et al. 1995. *Antropología social*. Barcelona: Proa.

Harris, Marvin. 1998. *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza.

Kottak, Conrad Phillip. 2005 (2002). *Introducción a la antropología cultural*. Madrid: McGraw-Hill.

Lisón Tolosana, Carmelo (ed.). 2007. *Introducción a la Antropología Social y Cultural. Teoría, método y práctica*. Madrid: Akal.

Llobera, Josep Ramon. 1999. *Manual d'antropologia social*. Barcelona: Ediuoc.

Mair, Lucy. 1998 (1965). *Introducción a la antropología social*. Madrid: Alianza.

Comas d'Argemir, Dolors. 1998. *Antropología económica*. Barcelona: Ariel.

Comellas, Pere; Junyent, Maria Carme. 2021. *Els colors de la neu. Les llengües, les persones i el món*. Vic: Eumo.

Díaz Cruz, Rodrigo. 1998. *Archipiélago de rituales*. Barcelona: Anthropos.

Duch, Lluís. (Varios volúmenes). *Antropología de la vida cotidiana*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Estruch, Joan. 2015. *Entendre les religions. Una perspectiva sociològica*. Barcelona: Mediterrània.

González Echevarría, Aurora; San Román Espinosa, Teresa; Valdés, Ramón. 2000. *Tres escritos introductorios al estudio de la parentesco*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions.

Hammersley, Martyn; Atkinson, Paul. 1994 (1983). *Etnografía*. Barcelona: Paidós.

Harris, Marvin. 1999. *El desarrollo de la teoría antropológica: historia de las teorías de la cultura*. Madrid: Siglo XXI.

Lewellen, Ted C. 1994 (1983). *Antropología política*. Barcelona: Edicions Bellaterra.

Junyent Figueras, Maria Carme; Comellas Casanova, Pere. 2019. *Antropología lingüística*. Madrid: Síntesis.

Lévi-Strauss, Claude. 1985 [1962]. *El pensament salvatge*. Barcelona: Edicions 62.

Lévi-Strauss, Claude. 2005 [1955]. *Tristos Tròpics*. Barcelona: Anagrama.

Llobera, José Ramón. 1975. *La antropología como ciencia*. Barcelona: Anagrama.

Narotzky, Susana. 2004. *Antropología económica. Nuevas tendencias*. Barcelona: Melusina.

Thiong'o, Ngũgĩ wa. 2007. *Descolonitzar la ment*. Barcelona: Raig Verd.

Prat i Carós, Joan. 1984. *La mitologia i la seva interpretació*. Barcelona: Llar del Llibre.

Prat, Joan (coord.). 2004. *I... això és la meva vida*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.

Prats, Llorenç. 1997. *Antropologia y patrimoni*. Barcelona: Ariel.

Rodó-Zárate, Maria. 2021. *Interseccionalitat. Desigualtats, llocs i emocions*. Barcelona: Tigre de Paper.

Salazar, Carles. 2009. *Antropologia de les creences. Religió, simbolisme, irracionalitat*. Barcelona: Fragmenta.

Programari

No es requereix programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	51	Català	primer quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	51	Català	primer quadrimestre	tarda